

Leerrede over 2 Corinthe 4: 5 t/m 7 uitgesproken op Woensdagavond, 1/12/48 te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen -Psalm 89: 7

Lezen -2 Corinthe 4.

Voorrede.

Wat wij zongen, daar doet zich in aanvoelen, dat het mede tot de verborgenheden des Koninkrijks behoort als men het geklank kent, daar het hier apart staat aangetekend: "Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort," of, gelijk het onberijmd staat: "Welgelukzalig is het volk, hetwelk het geklank kent." Immers, wij zijn zo diep gevallen schepselen, dat wij totaal vervreemd zijn van alle kennis Gods en van het Koninkrijk Gods, zodat genade voor ons een geheel afgesloten terrein is, waarin niet deze of gene ook maar iets vóórligt, bv. gelijk wel eens gezegd wordt; die of die heeft er vanaf zijn jeugd van gehoord, is er onder opgevoed. Ja, als vanzelfsprekend, die weet wel wat wij niet weten. Neen, als het op geestelijke kennis aankomt, dan zullen wij, al is het dat wij eronder opgevoed zijn - en veel, zéér veel, gehoord hebben (wat wel zeer op prijs te stellen is), nochtans, als het er voor ons persoonlijk op aankomt - leren kennen, dat de uitwendige kennis en wetenschap, van horen zeggen door anderen, ons laat zoals wij zijn, dat is in een staat van vervreemding van God, onze Schepper.

Wij hebben dus hoofd voor hoofd noodzakelijk geestelijke verlichting nodig om onderscheidenlijk op te merken de leer der Wet en de leer van het Evangelie, de leer der genade. Luther zegt nog in één van zijn werken, dat die Wet en Evangelie wel weet te onderscheiden een bekwaam godgeleerde is.

In hetgeen wij zongen ligt zekerlijk vervat omtrent Wet en Evangelie. Ik meen, dat de kanttekenaar ons op die schriftuurplaats er nog naar verwijst, dat Mozes twee trompetten moest maken van gesloten zilver, die zij moesten gebruiken op de gezette hoogtijden, op sabbatten, met de nieuwe maan, ten tijde van oorlog, enzovoorts.

Zekerlijk ligt daarin een geestelijke, een diepere inhoud begrepen, een zien op de Wet en het Evangelie. Dus niet in deze oppervlakkige zin: 'ja, ze hadden trompetten, waar dan op geblazen werd bij die gelegenheden'. Wij kunnen de kennis van de leer der Wet onmogelijk missen. Want zo wij van de leer der wet niet kennen, hoe kan dan de evangelieleer bij ons op prijs komen? Dat is uitgesloten. Immers, de wet vordert van een ieder mens volkomen overeenstemming, in gedachten, woorden en werken, overeenkomstig de eis vervat in de geboden Gods. Niet aan sommige geboden, maar aan alle. Jacobus spreekt van de Wet zelfs dit: "want wie de gehele Wet zal houden, en in één struikelen, die is schuldig geworden aan alle." Wie kan dan de Wet houden? Niemand.

Is dan de Wet niet goed? Ja, zeker wel, maar wij deugen niet! Zo brengt dan juist de Wet in het volle licht, dat wij mensen zijn die niet deugen. En daar wij dan de Wet niet kunnen houden, zo staat er: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, om dat te doen." Daar helpen geen praatjes aan, ook niet "mocht het eens" en "kon het eens." Ook baat daar niet (laten wij daar wel acht op geven) dat gezegd wordt, dat de Heere barmhartig is, en dat de Heere de wil aanziet voor de daad, maar dat is niet naar de leer van God. Geen tittel noch jota van de wet zal er vallen.

De Wet moet als Wet ongeschonden blijven. Laat ook niemand zich laten verleiden met; er is toch wel iets goeds in mij, want dit mag ik dan wel eens zeggen, och Heere, de begeerte is toch in mijn hart, maar kijk, ik zou het wondergraag doen, maar och, ik kan het niet. Heus, laten wij ons daarmee niet verleiden.

Wanneer in de maatschappij iemand zich aan het één of ander heeft schuldig gemaakt, en die zaak komt voor de rechter, dan helpen daar geen praatjes. Dan wordt daar gehandeld naar de daad die gedaan is, en naar de eis der wet. Al zegt dan iemand; ja, hoor eens edelachtbare, ik bedoelde wel om het anders te doen, of om het helemaal niet te doen, daar stoort de rechter zich niet aan. Hij zit om naar de wet te handelen, en hij doet naar de wet. Laten wij daar allen dus wel acht op geven.!

Want wat hebben wij een dwaalziek hart, en hoe licht laten wij ons verleiden met; het zal toch nog wel goed uitkomen. Neen, zo komt het niet goed. Als wij in overtreding van de Wet zijn, zijn wij onder de vloek. Dat hebben wij noodzakelijk nodig te kennen. Voor één, die zich dat moet onderwerpen, onder de wet, onder de vloek te zijn, zal de leer der genade en des Evangelies op prijs komen. Want het Evangelie spreekt van genade, dat is pardon voor een schuldige, het spreekt van vergeving, van uitdelging van zonde, het spreekt van een gerechtigheid die door Christus is aangebracht. En die nu onder God Zijn Schepper, de plaats inneemt als de schuldige, verlorene en vloekwaardige, wordt deze gerechtigheid toegerekend, zonder werken, waarde of verdiensten, die wordt als gave, als geschenk, door den Heiligen Geest aan het hart toegepast. Dan wordt dat voor ellendigen de uitkomst. Zij zien daarop, hopen daarop, leren van zichzelf en van de Wet af te zien, en hun ogen te slaan op Gods eeuwige barmhartigheid en genade, zoals Hij die bezit in Jezus Christus. Daarom zalig die dat geklank kennen.

Daar is vrucht aan verbonden, aan de kennis der Wet, om vernederd en verootmoedigd te worden onder onze zonde, mede door de verkondiging van het Evangelie, die ons Gods liefde opent, om de toevlucht tot Hem te nemen, en de vrucht van Christus' arbeid (dat is dan; genade, zaligheid en eeuwig leven) te ontvangen. Het is dan een Gods- een genadewerk, louter liefde, goedheid, ja liefdekoorden. Ik vraag dan ook daartoe uw aandacht voor een woord en getuigenis der Schriftuur tot dat einde. Zoeken wij dan vooraf Gods aangezicht om een verbeurde zegen.

Tekst.

Het woord waartoe wij uw aandacht vragen, vindt u in het ons zo-even gelezen 4e hoofdstuk van Paulus' tweede zendbrief aan de Corinthiërs, en wel nader de verzen 5, 6 en 7, waar Gods woord aldus luidt:

5. *Want wij prediken niet onszelven, maar Christus Jezus, den Heere; en onszelven, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil.*
6. *Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.*
7. *Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons.*

Leerrede:

In deze woorden, die ik u voorlas, vinden wij ineens de gehele inhoud van de leer vervat, die de apostel Paulus verkondigde. Immers, hij spreekt nog op een plaats, ook in de brief aan de Corinthiërs (1 Cor.2: 2) "Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus, en Dien gekruisigd." Want met Christus kunnen wij èn leven èn sterven, met Hem kunnen wij in blijdschap zijn en ook in strijd. Want Hij kan ons niet alleen alles zijn, maar hij wil ons ook alles zijn.

Dat is in Paulus' hart als ingegraveerd, als gewrocht door dien eeuwigen Geest; dat had hij ervaren, hij ervoer het nog en hij zou het ervaren tot zijn laatste snik. Daarom spreekt hij hier in onderscheiding van die leraars, die zich in de gemeente zochten op te dringen, en van Paulus zeiden: "zijn brieven zijn wel gewichtig en krachtig, maar de tegenwoordigheid des lichaams is zwak, en de rede is verachtelijk." Aan diegenen zegt hij hier hoe hij is. Hij zegt: "wij prediken niet onszelf."

Hij zegt niet: "ik predik niet mijzelf," maar hij spreekt in gemeenschap, hebbende éénzelfde dierbaar geloof met zijn mede-arbeiders. Hebbende mede dezelfde arbeid en dezelfde last: Jezus Christus te verkondigen. Als Paulus dan zegt, wij prediken niet onszelf, dan bedoelt de apostel daarmee, dat hij geen eigen eer bedoelt, geen aanzien van de mensen, niet gelijk de Farizeërs, waar Jezus van zei, dat het hun te doen was om: "rabbi, rabbi" genoemd te worden, dus door de mensen geëerd te worden. Doch dat is des apostels bedoelen helemaal niet.

Het is dan ook een zeer arm deel als men er voor moet arbeiden om door de mensen geëerd te worden, en ergens voor aangezien te worden. Dat ligt bij Paulus totaal aan de kant, daar denkt hij niet eens over. Want of men nu door de mensen geëerd wordt of veracht, gezegend of gevloekt, daar verandert in de grond der zaak niets mede. Hetgeen waar het over loopt is: hoe sta ik bij God, mijn Schepper, aangemerkt? Dat is het enige dat van belang is.

En nu heeft Paulus zich te kwijten van een taak die hem op de schouders gelegd was, waarvan hij zegt: "indien ik dat gewillig doe, zo heb ik loon, maar indien onwillig, de uitdeling is mij evenwel toebetrouwd." Met andere woorden: dan kom ik er toch niet tussen uit. Wat dan? Zo hij het gewillig deed, dan had hij loon, vrucht aan zijn ziel, gunst bij God. Nu is er niets te waarderen bij; gunst bij God.

De apostel predikt niet zichzelf, of hij nu geëerd wordt of onteerd, dat is hem precies hetzelfde. Lees daarvan maar in de brief aan de Filippensen. Daar kunnen wij heel helder lezen hoe er op verschillende wijzen gepredikt werd. Daar schrijft Paulus: "Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist - uit twisting, niet zuiver - menende aan mijn banden verdrukking toe te brengen. Maar sommigen ook door goedwilligheid, uit liefde, wetende dat ik tot verantwoording van het Evangelie gezet ben.

Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja, ik zal mij ook verblijden." De zin en bedoeling van die schriftuurplaats is niet, dat Paulus zich verheugde als Christus maar verkondigd werd, goed of niet goed, een half of een heel Evangelie. Want dat zou in strijd zijn met heel zijn leer. Zie daarvan inzonderheid naar zijn brief aan de Galaten, waar hij van degenen, die hen ontroerden en het Evangelie van Christus wilden verkeren, zelfs zegt: "al ware het ook, dat wij, of een engel uit de hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt." Dan wederom: "indien u iemand een Evangelie verkondigt, buiten hetgeen gij ontvangen hebt, die zij vervloekt."

De apostel bedoelt dit, indien er waren die het Evangelie verkondigden in nijd, in wangunst tegenover zijn persoon, om aan zijn verdrukkingen nog banden toe te voegen, daar gaf de apostel niet om. Hij was zo onzelfzuchtig dat hij er niet om gaf, al waren er leraars die, wegens de grote kennis en de openbaring die Paulus geschonken waren, uit jaloesheid soms steken onder water gaven. Ook waren er wel anderen die Christus uit goedwilligheid verkondigden, dus die niet op zijn persoon afgaven.

Maar dan besluit hij daarmee: "dáárin verblijd ik mij," als Christus maar verkondigd wordt. Dus als het Koninkrijk van Christus maar uitgebreid werd. Wij zien dus, dat hij een onzelfzuchtig mens is.

Zo spreekt hij op een plaats nog: "ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben."

Hij had aan God genoeg, ja. En, wat nu op zijn schouders rust, waarvan hij zich moet kwijten, dat is de verkondiging van Christus Jezus, den Heere.

Dat de apostel dat zó geschreven heeft, en niet bijvoorbeeld; wij verkondigen het ware en het zuivere Evangelie. Doch hij zegt hier: "wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus, den Heere." Zou dat een bedoeling hebben? Ja, zeker wel, want het middelpunt des Evangelies is toch Jezus Christus, Die ook het voorwerp is des geloofs. Hij spreekt hier van alle drie de Namen.

Ten eerste van: Christus, betekende "Gezalfde." Verordineerd van God den Vader en gezalfd als hoogste Profeet en Leraar, om onze duistere zinnen te verlichten, als de enige Hogepriester, Die onze verzoening en voorbedding is, en als eeuwig en wettig Koning, opdat Hij door Zijn Geest en Woord ons zou regeren en heerschappij voeren, en ons ook bij de verworven verlossing beschut en behoudt. Ten andere van: Jezus, betekende "Zaligmaker," want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden.

En dan er nog eens bij: Heere, omdat Hij ons gekocht heeft niet met goud of zilver, maar met Zijn dierbaar bloed, en ons also ook tot een eigendom bewaart.

De apostel stelt hier dus de persoon van Jezus Christus in Zijn ganse volheid voor. Dàt is Paulus' leer geweest; begin, midden en einde: Christus Jezus den Heere. Want hij zegt: dàt verkondig ik. Wij hebben hierop acht te geven, dat, als de apostel zo spreekt, de gehele inhoud der prediking dan geweest is, de gemeente datgene voor te stellen, waar zij nooit teleurstelling mee opdoet. Gij zult zeggen: dat gij daar zo de nadruk op legt.

Ja, dat doe ik met bedoeling. Want wanneer Paulus toestandelijk had gepreekt, dan had daar grote teleurstelling in opgedaan kunnen worden.

Daarmede bedoel ik dit: wanneer men de één of andere toestand of een geval beleefd heeft, en men gaat onder een prediking waar Christus niet als hoofdzaak wordt gepreekt, maar toestanden, gevallen, bemoeienissen, ervaring, van: "dat wel eens ervaren" en "dat genade," dan kan het wezen dat, wanneer er tijden aanbreken van grote duisternis, van strijd, men druk aan het werk gaat met: 'ja maar, Heere, ik heb toch wel ervaring, ik heb toch wel beleefd.'

Dan gaat men soms alles bij elkaar vergaren van bemoeienissen, van toestanden, van ervaring, maar ..., als er niet van de genade in ons hart werkt, dan hebben wij niet de minste vertroosting en sterkte. Want satan is zo'n duizendkunstenaar, die weet zo met ons om te springen, dat alles waar wij op steunen en bouwen, wat het ook zij buiten de genade, voor hem slechts is om er op zulk een wijze mee te handelen, dat wij er nog maar meer door in de war raken, in plaats van dat wij er door gesterkt en getroost worden. Daar heeft satan de gelegenheid toe. Want wij lezen nergens in de Schriftuur, dat wij zouden steunen en ons verlaten op toestanden, bemoeienissen, geval of ervaring.

Wij worden in heel de Schrift opgewekt, dat wij onze hoop en verwachting zouden stellen op Jezus Christus. De apostel predikte geen toestand en geval, maar hij predikte Christus Jezus den Heere. Daarmede bedoelt de apostel dan, dat er in Christus is aan te treffen alles wat ons tot het leven en de eeuwige zaligheid nodig is. Dat hij dat de gemeente op zulk een wijze steeds voor ogen stelde was, opdat men in de grootste duisternis zou opmerken: ja, dat is waar, Christus is de hoogste Profeet en Leraar, om onze duistere zinnen te verlichten. Dus dat het hart opgewekt zou worden om het tot Hem te wenden en het bij Hem te zoeken.

Dat wij onder de grootheid van onze zonden op Zijn middelaarsarbeid en op Zijn hogepriesterlijk ambt zouden zien, en dat door de prediking ons als aan het verstand en aan het hart zou worden gebracht en zouden opmerken, tot welk einde Christus Hogepriester is, namelijk tot verzoening, tot voorbedding, tot voorspreking, dat Hij tot dat einde is gezeten aan de rechterhand Gods des Vaders in heerlijkheid.

En wanneer wij in grote en zware strijd, en allerhande ellende zijn, en wij ons als een gebondene zien, als een geketende, dat wij dan door de prediking van Christus Jezus den Heere, dat Hij de Overwinnaar is van dood, zonde graf, van heel de macht der hel, zodat onze ziel uitgehaald en ons hart opgewekt zou worden, in het: "HEER, waar dan heen? Tot U alleen." Daarom is des apostels prediking daarop gericht geweest, dat de één voor de ander, als zij onder de prediking vandaan kwamen, wat naar huis konden meenemen, namelijk: dat zij verdorven schepselen waren, waar geen verwachting van was, daar zij in die eerste Adam te gronde gegaan waren, maar dat alleen in die tweede Adam, Jezus Christus, heel onze opkomst begrepen ligt.

Ik spreek zo kort mogelijk (het is maar een ogenblik dat wij bij elkaar zijn); me dunkt, er ligt genoeg in vervat voor een ieder om er over na te denken, dat onze volkomen zaligheid staat in Christus' volkomen arbeid, eenmaal aan het kruis geschied. Hij is de Bedienaar des heilighdoms; Hij is uit God geworden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. Wat moeten wij daar dan buiten tobben? Als wij ons heil en zaligheid wensen, en voorstanders zijn om vrede in ons hart met God te hebben, dan blijft ons niets anders over, dan Jezus, Jezus en Jezus alleen. Daarom predikte hij Hem.

Jezus Zelf noemt het: "Ik ben de Alfa en de Oméga, het Begin en het Einde." Christus wil dus zeggen: Ik ben het Begin en het Einde, en nu gij daar tussen, dan zijt gij zalig. Hij alleen is alles. Daar Paulus Christus predikte als volkomen Zaligmaker, in Wien wij alles hebben wat ons nodig is in het gericht van God en tot gemeenschap met Zijn Majesteit, en om eenmaal in te gaan in het hemelhof en Koninkrijk, zo voegt hij daarbij: "èn onszelf." Wonderlijk woord. Eerst zeggen: "wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus, den Heere," en dan weer: "en onszelf." Maar ... met nog een bijvoeging: "dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil."

Wat Paulus dan predikte van zichzelf was: dat hij hun dienaar was. Paulus was niet iemand, die als over hen regeerde. Hij was een dienaar. Hoe hebben wij dat te verstaan? Immers op zulk een wijze: Jezus nam in de nacht in welke Hij verraden werd een bekken met water, om gordde Zich en ging de voeten van Zijn discipelen wassen. Jezus ging het minste werk doen, slavenwerk.

Wij weten heel die geschiedenis wel, dat, toen Hij bij Petrus kwam, Petrus in vurigheid van geest weigerde, en tot Hem zei: "Gij zult mijn voeten niet wassen in der eeuwigheid."

Maar toen Jezus zei: "Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel met Mij," was het zeggen van Petrus: "Heere, niet alleen de voeten, maar ook de handen en het hoofd." Jezus' antwoord was: "Die gewassen is, heeft niet van node, dan de voeten te wassen, maar is geheel rein."

Toen dit dan geschied was, zei Jezus tegen Zijn discipelen: "Verstaat gij, wat Ik ulieden gedaan heb?" Dan zegt niet één van de discipelen daar iets op, maar gaat Jezus Zelf het antwoord geven. Waarom gaven zij daar geen antwoord op? Dat moesten zij allemaal nog gaan leren, dat wisten zij nog niet.

Nu waren Paulus en zijn medegenoten wat van die les machtig geworden. Want Jezus zegt: "Wie is meerder, die aanzit, of die dient? Is het niet die aanzit? Maar Ik ben in het midden van u, als één die dient." Hij zegt nog verder: "De meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger is, als één die dient." En op een andere plaats nog: "Indien iemand wil de eerste zijn, die zal de laatste van allen zijn, en aller dienaar." Nu wil Paulus, met zichzelf te prediken dat hij hun dienaar is om Jezus' wil, de gemeente goed aan het verstand brengen; ik sta niet boven ulieden, maar beneden ulieden, als een volgeling van Christus, als een dienaar.

Wat was daar ook in die gemeente aan het werken? Toch dit: de één sprak: "ik ben van Paulus" (een man was dat, die kon zijn bekering vertellen, en geleerd dat hij was, buitengewoon). Nummer twee zei: "maar ik ben van Cefas" (ja die had drie jaar omgang gehad met Jezus. Als je die al de stukken hoorde vertellen, het was een wonder). Nummer drie was van Apollos (dat was een man, vaardig in de schriften; daar stond een ieder voor). Dan was er nog een vierde categorie, die waren van Christus (die hadden helemaal de verkondiging des Evangelies niet nodig, want de hemel bediende ze onmiddellijk; die waren dus onkerkelijk).

Hoe is nu Paulus? Trekt hij partij voor degenen die zeggen: "wij zijn van Paulus?" Neen, helemaal niet. Want dat was dan een zaak buiten God en Christus. Wat kon Paulus die mensen geven? Helemaal niets. De genade moest ze alles aan- en toebrengen. En als Paulus nu niet alles uit de genade ontving, en zij ook niet, dan konden zij bij elkaar zitten; leeg van God en Christus. Daarom werpt Paulus met die eenvoudigheid der evangelieleer - "wij prediken Christus Jezus, den Heere, en onszelf, dat wij uw dienaars zijn om Jezus' wil," - al die hoogten en al dat gedoe van een mens ondersteboven, en geeft te kennen; ik wil beneden jullie allemaal zijn, want dan ben ik het dichtst bij mijn Koning, want Die had zo'n liefde dat Hij de dood inging om te dienen. Als ik dan de laagste plaats inneem, dan ben ik bij Hem, en dan ben ik net geschikt om jullie te dienen.

Dat hij dat bedoeld blijkt wel, als wij hier lezen de verzen 8 en verder tot het einde van dit hoofdstuk, en ook nog daarna. "Als die in alles verdrukt worden, doch niet benauwd, twijfelmoedig, doch niet mismoedig. Vervolgd, doch daarin niet verlaten; nedergeworpen doch niet verdorven. Altijd de doding van den Heere Jezus Christus in het lichaam omdragende, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam zou geopenbaard worden. Want wij, die leven, worden altijd in de dood overgegeven om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees zou geopenbaard worden. Zo dan, de dood werkt wel in ons, maar het leven in ulieden."

Hij pakt alles op, kruis, lijden, verdrukking, vervolging, doding. Dat hoort er allemaal bij, om beneden de gemeente te zijn, om dienaar te zijn, om dicht bij Christus te zijn, om de gemeente te dienen. Het schijnt, dat Paulus daar dan ook openlijk van sprak, zoals hij dat ook in zijn brieven schreef. Dus als Paulus in de gemeente voorging, en hij zowel Christus in zuiverheid predikte, als daarbij zijn ervaring voegde, was dat, om hen daarmede te sterken dat die zaken, die hij hun predikte, ook alzo in waarheid waren.

Hij voegt er nog bij: "Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." Hij gebruikt hier het beeld van het scheppingswerk, hoe duisternis de aarde bedekte, er niets was dan donkerheid. Het woord van God was: "daar zij licht," en op het Woord Zijner almacht kwam het licht te voorschijn en verdreef de duisternis. En gelijk God de Auteur is in het werk der schepping, zo is Hij het ook in het werk der herschepping.

Nu noemt Paulus het, dat het bij hem - al was hij dan een groot theoloog, een schriftgeleerde, en wel een rechtzinnige, een Farizeër en een Farizeërs zoon - stikdonkere nacht was.

Maar nu heeft de kracht en de heerschappij Gods en Zijner genade gezegevierd, wat inhield: weg met alle duisternis, een licht er voor in de plaats, en dat op zulk een wijze, dat hij niet alleen voor zichzelf daar profijt van zou hebben. God heeft hem op zulk een wijze bestraald, dat hij daarvan zou handelen en als doorgeven, en de gehele gemeente, ja het Godsrijk hier op aarde, er mede door verlicht zouden worden. Hij noemt het: "Om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." Paulus spreekt dus niet van een Evangelie waar hij zelf de vrucht niet van kende, maar hij spreekt van zaken die in de gemeente maar ook in zijn hart volkomen zekerheid hadden. Hij spreekt van hetgeen God gewrocht had: "Wij zullen in Uw licht ons klare licht bekomen." En dat gaf hij door. Dat wordt nu genoemd: "der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus."

Buiten Christus is God een verterend vuur, een eeuwige gloed, bij Wien niemand wonen kan. Maar hoe wil God zijn in Jezus Christus? In Jezus Christus wil Hij Zich uitspreken in al Zijn deugden en volmaaktheden, in Zijn heerlijkheid zoals Hij is: de overvloedige Fontein aller goeden. En zoals Gods Geest hem had verlicht, en in hem had gewrocht de kennis van de heerlijkheid Gods zoals God Zich in Christus openbaart, zo kon hij daaruit opkomen, spreken en handelen, uit dat licht verlichtende de gemeente. God kennen.

Wij lezen nog van Mozes, toen hij als middelaar des ouden verbonds tussen God en het volk getreden was, daar God het volk wilde verdelgen, en hij de verzoening bij God had verkregen over hun zonde, dat zijn zeggen was: "Toon mij nu Uw heerlijkheid." Dan is het woord van God: "Gij zoudt Mijn aangezicht niet kunnen zien; want Mij zal geen mens zien, en leven." Maar Hij zou al Zijn goedigheid voorbij zijn aangezicht laten gaan, en de Naam des HEEREN uitroepen, en dat er een plaats bij Hem was, waar hij zich op de steenrots zou stellen, en waar Hij hem zou verbergen in de kloof der steenrots, en met Zijn hand zou overdekken, en dat Hij alsdan de Naam zou uitroepen. Dan lezen wij er bij, dat, als Hij Zijn hand zou hebben weggenomen, hij Zijn achterste delen zou zien.

Wat kan met die steenrots anders bedoeld worden dan de zoenarbeid van Christus en met "in de kloof" anders dan de verberging in Zijn arbeid, in Zijn wonden, en met "Zijn achterste delen zien," dat God Zich laat kennen in Zijn gezegende werken van goddelijke genade, zodat wij Hem als van achteren aanschouwen, dat is in Zijn werken. Hiernamaals zullen wij kennen gelijk wij gekend zijn; maar hier kennen wij ten dele.

God doet Zich kennen in Zijn werken, maar zó, dat kenners er van zeggen: ik ben zalig. Wanneer het dan was dat de HEERE voorbij zijn aangezicht ging, dan lezen wij daarvan dat Hij de Naam des HEEREN uitriep, dat is: God proclameert daar Zijn eeuwige en heerlijke Naam, zeggende: "HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid." Zó is God. En Die proclameert Zelf daar Zijn heerlijke Naam, Die komt Hij bekend te maken. Nu, zo spreekt hier de apostel van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.

Maar om alle hoogmoed die daar in de gemeente werkt - wat een man is dat, (want daar zaten ze vol mee) die Paulus, neen maar, dat is buitengewoon, dat is nog eens een bijzonder mens - te onderdrukken, als weg te vagen, voegt hij er tegelijk wat bij. Hij had hun al eerder geschreven: "Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars, door welke gij geloofd hebt, en dat, gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft." Want al was het, dat hij geplant had, en Apollos nat had gemaakt, God moest de wasdom geven. Zo was dan noch hij, die plant, iets, noch hij, die nat maakt, maar God, Die de wasdom geeft.

Daarom voegt hij hier, zodra hij gezegd had God te kennen in het aangezicht van Jezus Christus - dat was om die kennis door te geven en te verbreiden - er bij: "Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en niet uit ons." Hij noemt het een schat. Dat valt ook niet tegen te spreken, want een grotere schat als God te kennen, in herstelling van de gemeenschap met Hem te zijn, bestaat er niet.

Ezau zei tot Jacob, toen hij hem een geschenk wilde geven: "Ik heb veel, mijn broeder, het zij het uwe, wat gij hebt."

"Och neen," zegt Jacob, "neem toch mijn zegen, die u toegebracht is, dewijl God het mij genadiglijk verleend heeft, en dewijl ik alles heb." Dat is een groot onderscheid.

Napoleon wilde heel de wereld veroveren, en hij had het ver gebracht, want hij was al in het hart van Rusland, in Moskou. Zo ver hebben het de Duitsers niet eens kunnen brengen, met al hun macht die zij hadden, in de laatste wereldoorlog. Doch Napoleon was al tot zover gekomen. Maar ja, de Russen staken de stad in brand, dus geen onderkomen, geen eten, tenslotte heel zijn leger verslagen. Ver voor zijn leger uit vluchtend, komt hij met enige hoge officieren, zo meld de geschiedenis, aan de rand van een bos in Pruisen, verkleumd en uitgehongerd, bij een eenzame hut en vragen daar om binnengelaten te worden, om wat te bekomen en zich wat te sterken. 'Ja hoor, heren, dat kan, en je kan ook nog wel wat gebruiken,' zegt een oud vrouwtje, 'kom maar binnen.' Dus ze gaan, en warmen zich bij het vuur en eten wat, en Napoleon vraagt: 'En, vrouwtje, hoe maak je het zo al?' Zij zegt: 'Goed, mijnheer,' en daar gaat zij aan het uitpakken van God en van Zijn werken.

Nu moeten jullie zelf eens oordelen, wie was er nu rijker? Napoleon wilde heel de wereld veroveren, maar nu had dat vrouwtje heel de wereld onder haar voeten. Want zo staat het in de Openbaring van Zijn kerk: bekleed met de zon, een kroon van twaalf sterren op het hoofd, en de maan (daar wordt de wereld mee voorgesteld) onder de voeten. Napoleon wilde de wereld veroveren, en die vrouw was er heer en meester over. Dat is genade. Dat is het rijkste mens, die genade heeft, die is het gelukkigst. Daarom, het is waar, het is een schat.

Een dienaar des Evangelies, dat is zulk een werk, het staat volgens de leer van God zelfs boven een vorstendom. Want wij lezen in het boek van Daniël, dat: "De leraars nu zullen blinken, als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk." Dat staat er niet van vorsten, dat staat er niet van koningen, maar wel van rampzaligen, ellendigen, die het hier geweest zijn in zichzelf, maar die hier de gemeente hebben gediend. Die zullen dan blinken als de glans des uitspansels.

"Schat," wordt het genoemd. Maar hij voegt er bij: "in een aarden vat."

Wij weten ook nog wel wat aarden vaten zijn. Al is het, dat er nu niet meer zoveel gebruik van wordt gemaakt. De ouderen onder ons, weten nog wel hoe men vroeger kookte in aarden pannen. Dan stonden er in de keuken een hele rij, allemaal aarden pannen, die hiervoor en die daarvoor. Ik weet ook nog wel uit mijn schooljaren hoe het was. Maar dan weet ik ook nog dit; hier was een oor af, daar een heel stuk er af, deze was gescheurd, die had een barst. Hoe kwam dat? Och ja, het waren maar aarden pannen, als je ze wat hard neer zette of stootte, dan waren ze zo gebarsten of gescheurd.

Nu heb je ijzeren, die zijn nogal sterk, maar de apostel spreekt hier apart van aarden vaten.

Niet houten, ijzeren, zilveren of gouden (die had je ook allemaal in die tijd), neen, maar; aarden vaten. Daar wordt ten eerste mee uitgedrukt de zwakte; zo misvormd of stuk. Ten tweede de waardeloosheid. Wat blijft er over van een aarden vat, als zo'n pan of vat (neem nu bijvoorbeeld een aarden bloempot) een tikje krijgt en er een stuk uitvalt? "Klap", in de vuilnisemmer. Het heeft immers geen waarde meer. Zo spreekt de apostel hier, en hij zet heel de gemeente neer met al hun hoogmoed. Hij zegt: wij zijn maar aarden vaten, meer niet. Die schat, ja, dat is Gods genade, maar wij zijn aarden vaten. Zo zijn we geworden door wat er in het paradijs gebeurd is.

Gaat niet de mens, als in een beeld, daarheen,
Gelijk een schaduw, die verdwijnt?

Dat zijn wij uit kracht van onze afkomst. Zo zwak:

Gelijk het gras is ons kortstondig leven,
Gelijk een bloem, die, op het veld verheven,
wel sierlijk pronkt, maar kracht'loos is en teêr;
Wanneer de wind zich over 't land laat horen,
dan knakt haar steel, haar schoonheid gaat verloren;
Men kent en vindt haar standplaats zelfs niet meer.

Moeten wij daar partij voor trekken, voor dat vat? Ik zal nog een voorbeeld bijbrengen. Wijn is soms zeer kostbaar. Hoeveel moet soms wel niet worden betaald voor een fles werkelijk goede oude wijn? Die fles, ja, die heeft geen waarde; die brengt de duurte niet aan de wijn, zelfs niet als er een mooi etiket op zit, met gouden letters en prachtige kleuren en een mooie naam. Men betaalt die fles wijn duur vanwege de inhoud. Laten wij dan maar zijn als zo'n fles of aarden vat, geen waarde, als wij er maar een schat in mogen hebben. Dat is de voornaamste zaak. Paulus geeft er niets om, al is hij maar een aarden vat. Dat wij dan ook zo gestemd mogen zijn. Want waartoe was dat?

Dat was: "opdat de uitnemendheid der kracht zij Godes, en niet uit ons." Dus Paulus zegt, dat het zo is, opdat God er door verheerlijkt wordt. Nu, laten wij dan maar een aarden vat zijn, al is het nòg zo veracht, als God er maar door verheerlijkt wordt. Die zich nu onder ons het meest bewust is, maar een aarden vat te zijn, verwerpelijk en waardeloos, die zal het meest in staat zijn tot eer van God te spreken, handelen en wandelen.

Zodra wij geen verachtelijke aarden vaten zijn, ja, dan is het fout; dan trekken wij partij voor onszelf. Dan gaat het niet dat God verheerlijkt wordt, dan moeten wij geëerd worden, dan moeten wij onderscheiden worden, en al die dingen al meer. Dat is fout. Daar is God op tegen. Toe, laten wij eens even nadenken; straks vergaan wij tot het stof waaruit wij genomen zijn. Moeten wij daarvóór nu partij trekken? Dan nog eens wat.

Die aarden pan, dat aarden vat, dat is die gevallen mens. Wat huist daarin? Daar woeden en werken de zonden in; die marcheren daardoor. Moeten wij daar partij voor trekken? Moeten wij niet bekennen: het is echt op zijn plaats dat het straks naar het graf gaat? Dan is het afgedaan met al die zwakheid; dan houdt het op dat de zonden daarin marcheren en werken en woeden. Daarom kan daarvan gezegd worden, dat het vlees dan zal rusten in hope, want daar is de zonde er geen baas meer over.

Dat wij dan hier uitleven een aarden vat te zijn, opdat de kracht der genade blijke en uitblinke, opdat wij in God zouden roemen, en dat wij dus zelf er buiten vallen. "Het niet uit ons," zegt Luther, "het al uit Hem, zó reizen we naar Jeruzalem." Dat geeft juist reden en stof tot lof, dank, prijs en eergeving aan God.

Toe, wie heeft lust zulk een God te vrezen, Die die rijkdom in het Evangelie laat verkondigen en aan het hart brengt, tot dat einde, dat wij mede de schatdragers zouden zijn, en dat als aarden vaten, Gode tot dankzegging.

Dat de God aller genade daartoe Het Woord der prediking zegene, heilige, ja het voorspoedig doe zijn, waartoe Hij het geeft, opdat de Naam Gods verheerlijkt wordt. Amen.

Slotzang:

Psalm 61: 3

'k Zal in Uwe tent verkeren,
HEER der heren...

Zegen: Gaat voorts heen in vrede en ontvangt de zegen des HEEREN.

De genade van onze Heere Jezus Christus, en de liefde Gods des Vaders, en de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes, zij en blijve met u allen. Amen.